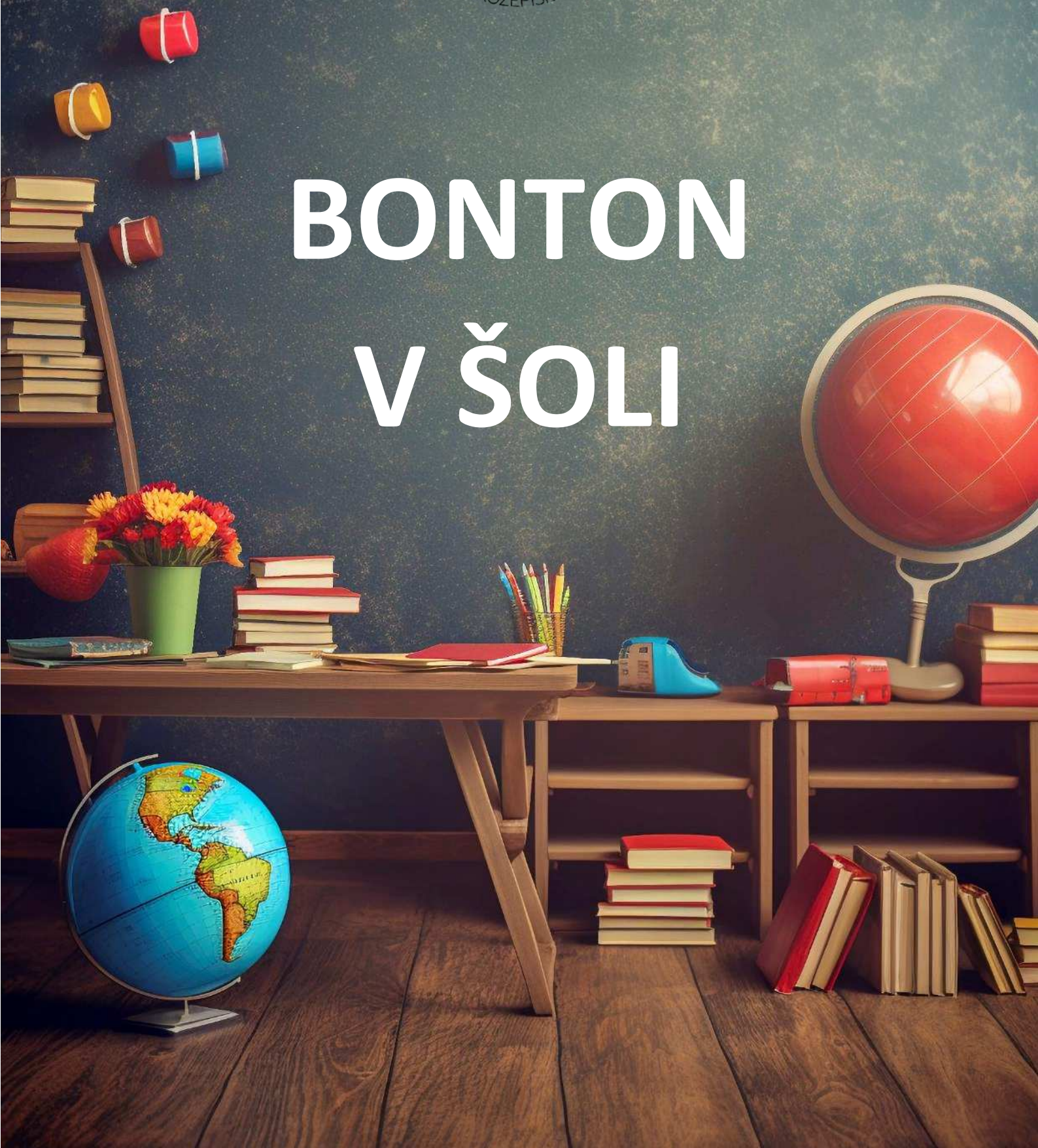

BONTON V ŠOLI

Spoštovani,

predstavljamo vam Bonton Dvojezične srednje šole Lendava, rezultat skupnega prizadevanja naših dijakov in učiteljev.

Naša šola se ponaša z dvojezičnostjo in kulturno raznolikostjo, kar bogati vsakdanje življenje in učenje. Zavedamo se, da sta spoštovanje in razumevanje ključna za harmonično sobivanje in uspešno izobraževanje. Prav zaradi tega smo se odločili oblikovati bonton, ki bo služil kot vodilo za primerno in spoštljivo vedenje v šoli in izven nje.

Kaj pa je sploh bonton?

Bonton so pravila lepega vedenja, z lepo domačo besedo omika. So pravila ne le lepega vedenja, temveč tudi vodila spodobnega in spoštljivega obnašanja?

Kaj pa nam, še pomebneje pa, kaj pa o nas sporoča naša olika, naš odnos do drugih ljudi?

Spoštljivo, prijazno in olikano obnašanje vpliva na naš sloves, na to, kakšno mnenje bodo imeli drugi o nas. Če smo olikani, nas bodo drugi imeli za zrelega, odgovornega človeka, takšen pa bo tudi njihov odnos do nas. Naša olika torej zelo veliko pove o nas.

Nekje je bilo zapisano, da »če si zmeraj vljuden, se lahko zgodi, da bodo sčasoma celo najbolj zakrknjeni nevljudneži postali bolj prijazni do tebe.«

Torej bonton, ki ga imate pred seboj, vključuje smernice za spoštljivo komuniciranje, vedenje v učilnici, na hodnikih, pri skupinskem delu, pa tudi v digitalnem okolju. Vsaka točka v bontonu je bila skrbno izbrana in oblikovana z mislijo na to, kako lahko kot posamezniki in skupnost prispevamo k pozitivnemu in vključujočemu okolju.

Naša želja je, da ta bonton postane ne le zbirka pravil lepega obnašanja, temveč priručnik za vsakdanje življenje, ki bo pomagal vsakemu posamezniku, da se razvije v odgovorno in spoštljivo osebo. Verjamemo, da bo to pripomoglo k ustvarjanju pozitivne in podporne šolske skupnosti, kjer se bo vsak počutil cenjenega in spoštovanega.

Upamo, da boste v bontonu našli koristne smernice in navdih za vsakdanje ravnanje. Le skupaj lahko ustvarimo šolsko okolje, ki bo prijazno, varno in spodbudno za vse.

Pa ne pozabite:

»Bonton in olika človeka sta slika.«

Tim za učinkovito razredništvo

1. Pozdravljanje

Bonton pozdravljanja je sestavljen iz pravil in običajev, ki urejajo način, kako se ljudje med seboj pozdravljajo. Pravilno pozdravljanje je pomemben del vsakodnevnega življenja in družbenih interakcij, saj ustvarja prijetno vzdušje in prispeva k spoštovanju med ljudmi. Pozdravljanje in odzdravljanje je človekova dolžnost, ker s tem izražamo spoštovanje, naklonjenost, vljudnost in olikanost.

- Ob prvem srečanju ali vstopu v prostor ter odhodu vljudno pozdravimo.
- Pri pozdravu vzpostavimo očesni stik.
- Pozdravljamo vse.
- Na pozdrav vedno odzdravimo.
- Pozdravljamo tudi izven šole, doma, na ulici in v javnih ustanovah.

“Ko bo vsega tega konec, bo štel samo to, kako smo ravnali drug z drugim.”

2. Na hodnikih

Bonton na hodnikih je pomemben del vsakdanjega vedenja, saj lahko prispeva k boljšemu vzdušju in udobju v skupnih prostorih šole.

- Ne stojimo na sredi hodnika in ne ustavljamo pretoka po hodnikih.
- Hodimo umirjeno, obuti v šolske copate in vedno po desni strani.
- Ne tečemo in se ne spotikamo ter se ne prerivamo.
- Med hojo ne gledamo v mobitel.
- Ne tepemo se in ne preklinjamo.
- Sedimo le na klopih ali na sedežnih garniturah.
- Na sedežnih garniturah ne ležimo.
- Za sabo pospravimo, poskrbimo za red in čistočo, zato smeti odlagamo v ustrezne koše.

“Če želite spremeniti svet, začnite pri sebi.” Mahatma Gandhi

3. V garderobi

Bonton v garderobi vključuje primerno vedenje in spoštovanje do drugih ljudi in njihove lastnine, medtem ko se oblačimo, preoblačimo ali urejamo svojo garderobo.

- Omarice odpiramo pravilno (omaric ne odpiramo na silo).
- Preobujemo se v copate.
- Ne premikamo klopi.

- Skrbimo za red in čistočo v omaricah.
- Ne odpiramo tujih omaric in ne jemljemo tujih stvari.

“Kjer gospodar v vsak kot pogleda, tam ni treba boljšega reda.” Slovenski pregovor

4. Pri pouku v učilnici

Bonton v učilnici igra ključno vlogo pri ustvarjanju vzdušja, ki spodbuja učenje, spoštovanje in sodelovanje. Spoštovanje med učitelji in učenci ter med samimi učenci je temeljno za uspešno učno okolje.

- K pouku prihajamo pravočasno.
- Ob prihodu pozdravimo.
- Telefone odložimo v škatlo.
- Zložimo vse stole z miz.
- Reditelj pozdravi in poroča o manjkajočih, ostali vstanemo.
- Če zamudimo, potrkamo in se po vstopu v učilnico opravičimo.
- K šolski uri prihajamo z vsemi potrebnimi pripomočki in morebitno domačo nalogo.
- Poslušamo in sodelujemo pri učni uri.
- Javljam se z dvigom roke.
- Do učiteljev in sošolcev se obnašamo spoštljivo.
- Uporabljamo besede: hvala, prosim, oprostite, izvoli.
- Ne spimo in ne ležimo na mizi.
- Ne posmehujemo se sošolcem.
- Ne segamo drug drugemu v besedo.
- Ne gugamo se na stolih in ne uničujemo šolske lastnine.
- Preden zapustimo učilnico, za seboj očistimo in pospravimo.
- Ob odhodu iz učilnice pozdravimo.

“Tisti, ki se hočejo nekaj naučiti, niso nikdar brezposelni.” Montesqueiu

5. Pri praktičnem pouku in v šolskih delavnicah

Upoštevanje pravil bontona med izvajanjem praktičnega pouka, naj bo to v delavnicah, laboratorijih ali drugih prostorih, je pomembno za varnost prisotnih, učinkovitost dela ter za ustvarjalno in pozitivno vzdušje. Pri praktičnem delu dijaki in mentorji sodelujejo, da dosežejo zelene cilje.

- Oblečemo delovno haljo ali po potrebi osebno varovalno opremo.
- Spoštujemo pravila obnašanja v šolskih delavnicah in varstva pri delu.

- Skrbimo za red, mir in čistočo v delovnem okolju.
- Med delom upoštevamo navodila za varno delo s strojem ali napravo.
- Pazimo na inventar, orodje in pripomočke. Po končanem delu jih očistimo, predamo učitelju ali pospravimo na predvideno mesto.
- Prostor zapustimo čist in urejen.

“Delaj to, v kar verjameš, in verjemi v to, kar počneš. Vse drugo je tratenje energije in časa.”
Nisargadatta

6. Na praktičnem usposabljanju z delom

Bonton na praktičnem usposabljanju z delom je ključen za uspeh v gospodarskem okolju in gradnjo profesionalnih odnosov med dijakom in delodajalcem. Spoštovanje pravil in norm v delovnem okolju prispeva k učinkovitemu sodelovanju med dijakom in mentorjem, razvoju veščin ter ustvarjanju pozitivne delovne atmosfere.

- Na delovno mesto prihajamo pravočasno in ob prihodu pozdravimo prisotne.
- Za opravljane dela se primerno oblečemo (po bontonu oblačenja) in uredimo (primerna dolžina in urejenost nohtov, zmerno ličenje, primeren nakit).
- Uporabljamo predvideno delovno obleko, po potrebi varovalno opremo, predvideno za posamezno delovno mesto.
- Na delovnem mestu spoštujemo pravila obnašanja in varstva pri delu.
- Skrbimo za red, mir in čistočo na delovnem mestu.
- Do strank in sodelavcev smo spoštljivi in prijazni.
- Med delom upoštevamo navodila za varno delo s strojem ali napravo.
- Dosledno upoštevamo navodila mentorja.
- Upoštevamo mnenja in priporočila sodelavcev.
- Delovno mesto zapustimo čisto in urejeno.
- Ob odhodu pozdravimo.

“Tam, kjer se križajo potrebe sveta in tvoji talenti, tam je mesto tvojega poklica.” Aristotel

7. Bonton v šolskem laboratoriju

Bonton v laboratoriju je ključnega pomena za zagotavljanje varnosti, natančnosti in spoštovanja med sodelavci. Delo v laboratoriju vključuje uporabo posebne opreme, kemikalij ter izvajanje eksperimentov, zato je pomembno, da v laboratoriju vsi spoštujejo določene smernice in pravila.

- Vedno upoštevamo navodila učitelja in laboranta.
- Upoštevamo navodila za varno delo v laboratoriju.

- Poskrbimo, da je delovno mesto zmeraj čisto in urejeno.
- Ne pozabimo na higieno. Po opravljenem delu si zmeraj umijemo roke.
- Ne dotikamo se opreme brez dovoljenja.
- Spoštujemo druge udeležence, tako da smo nanje pozorni in upoštevamo njihovo delo ter osebni prostor.
- V laboratoriju je prepovedano uživati hrano in pijačo.
- Zmeraj uporabljamo ustrezno zaščitno opremo, kot so očala, kemijska halja in rokavice (po navodilu učitelja).
- Upoštevamo časovne omejitve za delo v laboratoriju in se držimo urnika, da omogočimo enakopravno uporabo opreme vsem sošolcem.
- Pred prihodom v laboratorij preverimo, ali imamo vse potrebne materiale in opremo ter se primerno pripravimo na delo.
- Opremo in materiale uporabljamo samo za to, za kar so namenjeni.
- Ne puščamo odprtih kemikalij brez nadzora in vedno dosledno upoštevamo varnostna navodila.
- Po končanem delu očistimo svoje delovno mesto in opremo ter pravilno odstranimo odpadke in kemikalije.
- Če pride do kakršnih koli nevarnih situacij ali nesreč, takoj obvestimo učitelja ali laboranta.
- Za svoje ravnanje smo odgovorni in sprejemamo posledice, če jih kršimo.

“Teorija brez prakse je kot sedlo brez konja.” slovenski pregovor

8. V učnem podjetju

Bonton v učnem podjetju igra ključno vlogo pri ustvarjanju pozitivnega in produktivnega okolja, ki spodbuja učenje, sodelovanje ter razvoj veščin. Učna podjetja so običajno oblikovana tako, da simulirajo resnično delovno okolje, zato je pomembno upoštevati ustaljene norme in smernice.

- Pri delu smo vztrajni, komunikativni, inovativni in podjetni.
- Med delom ne odpiramo nedovoljenih internetnih strani in ne igramo računalniških igric.
- Ne zapuščamo delovnega mesta brez mentorjevega ali direktorjevega dovoljenja.
- Glasbo poslušamo v zmerni glasnosti.
- Skrbimo za red, mir in čistočo.
- Smo spoštljivi drug do drugega in sodelavce v učnem podjetju nagovarjamo ustrezno.
- Ne segamo v besedo drugim.
- Pazimo na računalnike, ki jih po končanem delu ugasnemo.
- Registre in ostale pisarniške pripomočke pospravimo na določeno mesto v omare.

“Kdor prodaja, mu je eno oko zadosti, a kdor kupuje, potrebuje obe.” slovenski pregovor

9. V športni dvorani

- Upošteevamo pravila športnega obnašanja (fair play).
- Soigralcev in nasprotnikov ne zmerjamo.
- Igramo in navijamo športno.
- Navijamo tudi za posameznike, ki jim gre športno udejstvovanje težje, namesto da jih zasmehujemo.
- Pazimo na svojo varnost in varnost drugih.
- Ko zapuščamo športno dvorano, to naredimo mirno.

“Zdrav duh v zdravem telesu.” latinski pregovor

10. V jedilnici pri malici

Bonton v jedilnici pri malici je pomemben del ohranjanja prijetnega okolja med obrokom. Pred prevzemom malice si umijemo roke.

- Upošteevamo vrstni red delitve malice.
- Mirno, brez prerivanja in prehitevanja v vrsti počakamo na prevzem hrane.
- Do zaposlenih v kuhinji smo spoštljivi.
- Za mizo sedimo spodobno, med prehranjevanjem ne govorimo s polnimi usti in ne uporabljamo mobilnih telefonov.
- Če ne malicamo, v velikih odmorih ne sedimo v jedilnici.
- Ne zavržemo prevzete hrane po nepotrebem.
- Ko pojedemo, za seboj pospravimo.

“Zjutraj jej kot kralj, opoldne kot meščan, zvečer kot berač.” Pregovor

11. V knjižnici

Bonton v knjižnici je ključen za vzdrževanje tihega in spoštljivega okolja, kjer lahko vsi obiskovalci brez težav dostopajo do gradiva ter se osredotočajo na branje in učenje. Spoštovanje pravil bontona v knjižnici prispeva k pozitivni izkušnji za vse obiskovalce.

- Obiskovalci knjižnice so dolžni spoštovati red in mir.
- Se ne pogovarjamo glasno in ne motimo uporabnikov, ki se učijo ali tiho delajo.
- Hrane in pijače v knjižnico ne prinašamo in je ne uživamo.

- Nog ne dajemo na klubsko mizo.
- S seboj imamo izkaznico.
- Prihajamo v času uradnih ur, med poukom ni izposoje, da ne motimo pouka.
- Z izposojenimi knjigami in drugim gradivom ravnamo spoštljivo in primerno ter ne zamujamo z vračanjem knjig.
- Družabni kotichek v knjižnici pustimo za seboj čist in urejen.
- Družabne igre vrnemo na polico.

“Sončni vzhod prebuja naravo, branje knjig razsvetljuje glavo.” Mongolski pregovor

12. V kotichek za sprostitev

V kotichek za sprostitev poskrbimo za splošno kulturo, mir in spoštljivost.

- Pazimo na šolski inventar, ga ne uničujemo in ne odtujujemo predmetov.
- V primeru, da se v kotichek zadržujemo v času proste ure, se temu primerno obnašamo, nismo preglasni, da ne motimo pouka.
- Za seboj pospravimo, poravnamo klopi, uredimo sedežno garnituro ter prostor zapustimo čist in urejen.

“Če hočemo imeti prijatelja, moramo biti komu prijatelj.” Ralph Waldo Emerson

13. Pri dežuranju

Ko dežuramo:

- Vljudno pozdravljamo učitelje, dijake in druge obiskovalce šole.
- Spoštujemo pravila dežuranja šole in sledimo navodilom učiteljev ter drugega osebja šole.
- Pri dežurni mizi ne jemo.
- Ne zapuščamo dežurne mize (pri dežurni mizi je zmeraj vsaj en dežurni dijak).

S temi načeli zagotavljamo prijetno in spoštljivo vzdušje pri vhodu v šolo ter prispevamo k boljšemu počutju vseh udeležencev šolske skupnosti.

“Bodite previdni z besedami. Ko se enkrat izgovorijo, se lahko oprostijo, vendar nikoli pozabijo.”

14. Na prireditvah

Pri obisku prireditev (gledališče, razstava, muzej) velja pravilo: bodite obzirni do drugih obiskovalcev in spoštljivi do nastopajočih. Skratka, ne motite prireditve in njenega spremljanja.

- Pred odhodom v gledališče oziroma na predstavo ali drugo prireditev se primerno uredimo ter po potrebi oddamo plašče v garderobo.
- Pridemo pravočasno.
- Pred predstavo izklopimo mobilne telefone in druge naprave in jih med njo ne uporabljamo. Če gre za šolsko prireditev, mobilne telefone pustimo v učilnici.
- Ob morebitnem predvajanju himne vstanemo in mirno stojimo, roke so ob telesu, ne klepetamo, po končani himni se mirno usedemo in ne ploskamo.
- Med prireditvami se ne pogovarjamo, ne jemo in ne pijemo, na stranišče hodimo med odmori.
- Ob koncu prireditve se nastopajočim zahvalimo s ploskanjem. Prostor zapustimo šele, ko ga zapustijo nastopajoči.
- Na šolskih prireditvah upoštevamo navodila učitelja spremljevalca in se držimo skupine v katero smo razporejeni.
- Prostor zapustimo, ko je prireditev konec in nam učitelj spremljevalec to dovoli. Pomagamo pri pripravljanju in/ali pospravljanju prireditvenega prostora.
- Na razstavi in v muzeju se razstavljenih predmetov ne dotikamo.

“Umetnost je preprosto izražanje najglobljih misli.” Albert Einstein

15. Bonton v okolici šole

- V okolici šole skrbimo za red in čistočo ter ne uničujemo okolice.
- V okolici šole vozimo odgovorno, upočasnimo in spoštujemo prometne predpise.
- Parkirišče ni prostor za druženje ali zadrževanje, temveč je namenjeno le parkiranju.
- Spoštujemo lastnino šole in drugih posameznikov v okolici šole ter ne uničujemo ali poškodujemo objektov, opreme ali vozil.
- Ne povzročamo prekomernega hrupa ali motečih dejavnosti v okolici šole, da ne bi motili okoliških prebivalcev ali drugih šolskih dejavnosti.
- Spoštujemo okoliške prebivalce in se vedemo prijazno ter spoštljivo do njih, še posebej v primerih, ko se gibljemo v okolici njihovih domov.

S spoštovanjem in upoštevanjem teh pravil bontona prispevamo k boljšemu okolju in varnosti v okolici šole. S svojim vedenjem in delovanjem predstavljamo šolo v pozitivni luči, tako v šolskem okolju kot tudi zunaj njega.

“Zato zasadi svoj vrt in okraši svojo dušo, namesto da čakaš, da ti nekdo drug prinese rože.”
Tomaž Humar

16. Bonton pri telefoniranju

Komunikacija poteka na različne načine in eden izmed teh je tudi telefonsko komuniciranje, ki je še posebej pomembno v poslovnem svetu.

- Prijazno pozdravimo in se predstavimo.
- Povemo, kaj želimo.
- Smo vljudni, sogovornika ne prekinjamo.
- Pogovor naj bo kratek in jedrnat.
- Za uradne pogovore kličemo v delovnem času.
- V družbi se ne pogovarjamo po telefonu, ampak se umaknemo.
- Vljudno končamo pogovor in se poslovimo.

“Beseda je obleka duše.” Seneka

17. Bonton pri elektronskem komuniciranju

Med seboj pogosto komuniciramo tudi po elektronski pošti in drugih elektronskih kanalih. Zato je pomembno, da poznamo nekaj pravil, ki jih pri tem moramo upoštevati.

- V naslovu svoje elektronske pošte uporabimo svoje ime.
- Pišemo v skladu s pravili knjižnega jezika in uradnega dopisovanja.
- Pri pisanju ne uporabljamo emotikonov.
- Smo spoštljivi, osebo primerno nagovorimo.
- Naš ton naj bo vljuden, prijazen.
- V okence “Zadeva” vpišemo temo sporočila.

“Besede, ki jih nenehno uporabljamo, oblikujejo našo usodo.” Anthony Robbins

18. Bonton oblačenja

Bonton ali kultura oblačenja pomeni, da se oblačimo kraju, dogodku in času primerno. Z obleko izražamo spoštovanje do drugih ljudi in do institucije, v kateri se nahajamo.

- Obuto imamo primerno obutev.
- V šolskih prostorih nosimo copate.

- Nosimo primerno dolžino kratkih hlač in kril, majice s primerno dolžino, izrezom in rokavi. Pri pouku na glavi nimamo kap in kapuc, razen v izjemnih primerih.
- Ne oblačimo se izzivalno.
- Ne nosimo oblačil z napisi z neprimerno ali žaljivo vsebino.
- Ne telovadimo v istih oblačilih, kot prihajamo v šolo.

“Obleka (ne) naredi človeka.” pregovor

19. Urejenost in higiena

Urejenost in osebna higiena sta pomembna za vsakega posameznika, sta odraz spoštovanja samega sebe in tudi drugih, obenem pa vplivata na naše zdravje in dobro počutje.

- Vsak dan si oblečemo sveže perilo in nosimo čista oblačila.
- Umivamo in tuširamo se redno in vsakodnevno.
- V šoli se umijemo tudi po pouku športne vzgoje.
- Deodorante in parfume uporabimo po umivanju in jih nanašamo na čisto kožo. Pri njihovi uporabi ne pretiravamo.
- Redno (zjutraj in zvečer) si umijemo zobe.
- Skrbimo za čiste, urejene in primerno dolge nohte.
- Večkrat dnevno si umijemo roke.
- Lasje naj bodo čisti, pričeska urejena.

“Človek je okras sveta.” Gorki

20. Bonton za zdravje

Zdravje je človekova največja vrednota zato je prav, da poskrbimo zanj.

- Prehranjujemo se zdravo.
- Med odmori si vzamemo čas za sprostitev, razgibamo se, gremo na sveži zrak.
- Bolni ne prihajamo v šolo.
- Ne pijemo energijskih in alkoholnih pijač.
- Ne kadimo.
- Ne uživamo nedovoljenih substanc.
- Udeležimo se predpisanih zdravniških pregledov.

“Zdravja ne odtehtajo vsi zakladi sveta.” pregovor